

КОМИСИЯ ЗА ЗАЩИТА
НА ЛИЧНИТЕ ДАННИ

София 1592,
бул. „Проф. Цветан Лазаров“ 2
тел.: 02/915 35 15
факс: 02/915 35 25
e-mail: kzld@cpdp.bg
www.cdpd.bg

Изх. № ПНМД-01-87# / /2023 г.

Дата: 20.10.2023г.

ДО
Г-Н ТОШКО ТОДОРОВ
ЗАМЕСТНИК-ПРЕДСЕДАТЕЛ НА
СМЕТНАТА ПАЛАТА НА
РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

На Ваш изх. № 37-14-7/12.10.2023 г.

ОТНОСНО: Изпълнение на задължението на Сметната палата за поддържане на Единен публичен регистър по Изборния кодекс (ЕРИК)

УВАЖАЕМИ Г-Н ТОДОРОВ,

В Комисия за защита на личните данни (КЗЛД) постъпи Ваше писмо с вх. № ПНМД-01-87/13.10.2023 г., с което отправяте искане за становище относно изпълнението на задължението на Сметната палата за поддържане на Единен публичен регистър по Изборния кодекс (ЕРИК). Поставяте въпрос за това кои данни, касаещи произхода на средствата, следва да бъдат оповестени публично и кои следва да бъдат заличени при публикуването на декларациите по чл. 169, ал. 1 и ал. 2 от Изборния кодекс (ИК) в Единния публичен регистър по чл. 171 от същия кодекс.

Предвид поставеното начало на предизборната кампания за изборите за общински съветници и кметове на 29.10.2023 г. и ежедневното постъпване на декларации по чл. 169, ал. 1 и ал. 2 от ИК, молиете за спешно произнасяне.

По повод на това бихме искали да Ви информираме, че след като се запозна с искането Ви и на основание чл. 58, пар. 3, б. „б“ от Регламент (ЕС) 2016/679 във вр. с чл. 10а, ал. 1 от Закона за защита на личните данни и чл. 12 от Правилника за дейността на КЗЛД и на нейната администрация, със свое решение по протокол № 38 от 19.10.2023 г., КЗЛД изразява следното становище:

Регламент (ЕС) 2016/679 (Общ регламент относно защитата на данните, ОРЗД) и Законът за защита на личните данни (ЗЗЛД) са нормативните актове, които определят правилата по отношение на защитата на физическите лица при обработването на личните им данни, както и за свободното движение на тези данни. Защитата на личните данни и неприкосновеността на

личния живот са основни човешки права, чиято защита е прогласена и в Хартата на основните права на Европейския съюз, вкл. в Договора за функционирането на Европейския съюз. Правото на защита на личните данни не е абсолютно, а трябва да бъде разглеждано във връзка с функцията му в обществото и да бъде в равновесие с другите основни права, отчитайки принципа на пропорционалност.

Водени от горното, защитата, предоставена от тези нормативни актове се прилага само по отношение на физическите лица, носители на това право. В съображение 14 от ОРЗД се посочва изрично, че той не се прилага за обработването на лични данни, които засягат юридически лица, и по-специално предприятия, установени като юридически лица, вкл. наименованието и правната форма на юридическото лице и данните за връзка на юридическото лице. Това е вследствие от необходимостта за гарантиране на гражданския и търговския оборот, поради което, по общо правило, данните на юридическите лица са в режим на публичност (арг. чл. 2а във вр. с чл. 11 от Закона за търговския регистър и регистъра на юридическите лица с нестопанска цел).

По смисъла на чл. 4, т. 1 от ОРЗД „лични данни“ е всяка информация, свързана с идентифицирано физическо лице или физическо лице, което може да бъде идентифицирано, пряко или непряко, по-специално чрез идентификатор като име, идентификационен номер, данни за местонахождение, онлайн идентификатор или по един или повече признаци, специфични за физическата, физиологичната, генетичната, психическата, умствената, икономическата, културната или социална идентичност на това физическо лице.

В този смисъл, законодателството за защита на личните данни има хоризонтален характер и то намира приложение при изпълнение на задължението на Сметната палата по Изборния кодекс за създаването и поддържането на Единния публичен регистър на партиите, коалициите и инициативните комитети, регистрирани за участие в съответните видове избори, тъй като в него се вписват обстоятелства и документи¹, които съдържат и лични данни.

Воденето на публичен регистър представлява действие по „обработване“ на лични данни по чл. 4, т. 2 от ОРЗД и за да е законосъобразно трябва да е налице поне едно от основанията за допустимост, посочени в чл. 6, пар. 1 и/или чл. 9, пар. 2 от ОРЗД, както и да са спазени принципите, прогласени с чл. 5 от ОРЗД. Едновременно с това разпоредбата на чл. 32 от ОРЗД въвежда задължение за всеки администратор на лични данни да предприеме необходимите подходящи технически и организационни мерки, за да защити данните от случайно или незаконно унищожаване, или от случайна загуба, от неправомерен достъп, изменение или разпространение, както и от други незаконни форми на обработване.

¹ Каквито са декларациите за произхода на дарените средства и декларациите за произхода на средствата на кандидатите и на членовете на инициативните комитети.

Въпреки че в чл. 171, ал. 2 от ИК се предвиждат изчерпателно обстоятелствата и документите, които се публикуват в регистъра², Сметната палата, в качеството ѝ на администратор на лични данни, не може да ги публикува в цялост. Доколкото в ИК липсва изрична норма за това коя част от декларациите е публична и коя не, приложение следва да намери принципът за „свеждане на данните до минимум“ (чл. 5, пар. 1, б. „в“ от ОРЗД). Той прокламира, че при обработването на лични данни (каквото е действието по публикуването им в ЕРИК) те трябва да са подходящи, свързани със и ограничени до необходимото във връзка с целите, за които се обработват. Тези цели са заложи в Изборния кодекс. При това положение следва да се направи преценка кои от данните, съдържащи се в декларациите са необходими за постигането на целите, а именно осигуряването на прозрачност за обществото за източниците и способите за финансиране на политическите субекти, и за кои оповестяването ще е прекомерно и непропорционално. С оглед на това обработването не трябва да отива отвъд това, което е необходимо за постигане на преследваната законна цел, имайки предвид връзката на правото на защита на личните данни и резултата от такова публикуване.

Принципът за пропорционалност е подчертан и в редица решения на Съда на Европейския съюз. Такива са обединените дела C-465/00, C-138/01 и C-139/01. В решенията си по тях Съдът отива и по-напред като посочва, че компетентните национални съдилища следва „да се уверят дали такова публикуване е едновременно необходимо и пропорционално с целта (...) и в частност да изследват дали такава цел не би могла да бъде постигната също толкова ефективно чрез предоставяне на информация за имената единствено до надзорните органи“. Това схващане се подкрепя и от решение по обединени дела C-92/09 и C-93/09, където се казва: „Според постоянната съдебна практика, принципът на пропорционалност е част от основните принципи на общностното право и изисква установените с акт на Съюза мерки да бъдат в състояние да осъществят легитимните цели, преследвани от съответната правна

² (2) В регистъра по ал. 1 се публикуват:

1. обстоятелствата по чл. 17 от Закона за политическите партии;
2. наименованието на коалицията и наименованието на инициативния комитет и имената на лицата, които ги представляват;
3. наименованието на партията, която е определена от коалицията да отговаря за приходите, разходите и счетоводната ѝ отчетност;
4. имената на лицето или лицата, които отговарят за приходите, разходите и счетоводната отчетност;
5. имената на дарителите, видът, целта, размерът или стойността на направените дарения;
6. имената на кандидатите и на членовете на инициативните комитети, които са предоставили средства, и размерът на средствата;
7. (отм. - ДВ, бр. 60 от 2019 г., в сила от 30.07.2019 г.) декларациите за произхода на дарените средства, декларациите за произхода на кандидатите и на членовете на инициативните комитети;
8. (изм. - ДВ, бр. 60 от 2019 г., в сила от 30.07.2019 г.) декларациите за произхода на дарените средства, декларациите за произхода на кандидатите и на членовете на инициативните комитети;
9. наименованията на социологическите агенции и на рекламните агенции, както и на агенциите за осъществяване на връзки с обществеността, с които партиите, коалициите и инициативните комитети работят.

уредба, и да не надхвърлят необходимото за тяхното постигане (Решение от 8 юни 2010 г. по дело Vodafone и др., С-58/08)³.

Отчитайки гореизложеното, при публикуването на декларациите в ЕРИК Сметната палата следва да заличи (в изпълнение на принципа за „свеждане на данните до минимум“, посочен по-горе) всички лични данни на декларатора – физическо лице, нямащи отношение към постигането на законовата цел, а именно:

- ЕГН;
- номер на документ за самоличност;
- дата и място на издаването му;
- адрес; и
- подпис

По отношение на идентификационните данни, имащи отношение към произхода на средствата – предмет на деклариране (като напр. данни за работодателя, който е юридическо лице и се явява източник на трудовия доход на дарителя или дружеството, изплатило дивидента), нормативните изисквания за защита на личните данни не се прилагат.

С цел изпълнение на задължението ѝ за отчетност по чл. 5, пар. 2 във вр. с чл. 24 от ОРЗД, Сметната палата трябва по подходящ начин да информира субектите на данни, вкл. обществеността, която достъпва регистъра, че личните данни в декларациите са заличени в съответствие с изискванията на ОРЗД (на основание чл. 5, пар. 1, б. „в“ от ОРЗД).

Не на последно място, КЗЛД намира за необходимо да посочи, че въпросите за публикуването на декларации при спазването на нормативните изисквания за защита на личните данни не са нови. Напротив, още през 2018 г. КЗЛД изрази становище³ относно приложението на ОРЗД и ЗЗЛД при изпълнение на разпоредбите за публикуване на декларациите по Закона за противодействие на корупцията и за отнемане на незаконно придобитото имущество (ЗПКОНПИ). Неговите мотиви могат в пълна степен да намерят приложение по аналогия.

ПРЕДСЕДАТЕЛ:

ВЕНЦИСЛАВ КАРАДЖОВ

³ Становище на КЗЛД с рег. № НДМСПО-01-194/28.03.2018 г. и № НДМСПО-01-576/11.06.2018 г. от 03.07.2018 г., публикувано в секция „Практика“, раздел „Становища на КЗЛД за 2018 г.“ на www.cpdf.bg